

การพัฒนากลไกกฎหมายการบริหารจัดการขยะชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู
อำเภอโกสัมพีนคร จังหวัดกำแพงเพชร
Legal System Development According to Solid Waste Management of Phet
Chomphu Subdistrict Administrative Organization,
Kosamphi Nakhon District, Kamphaeng Petch Province.

นายกานดิศ ศิริสานต์¹
Mr.kandid Sirisarn

บทคัดย่อ

การวิจัยการพัฒนากลไกกฎหมายการบริหารจัดการขยะชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู อำเภอโกสัมพีนคร จังหวัดกำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะชุมชน เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการขยะชุมชน และพัฒนากลไกกฎหมายการบริหารจัดการขยะชุมชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู อำเภอโกสัมพีนคร จังหวัดกำแพงเพชร

จากการลงพื้นที่วิจัยเพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น พบว่า ประชาชนยังขาดจิตสำนึกและความรับผิดชอบร่วมกันในการบริหารจัดการขยะชุมชน ไม่รู้วิธีการคัดแยกประเภทและการกำจัดขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ต้องการมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพูในโครงการหรือกิจกรรมการบริหารจัดการขยะชุมชน ขาดถังขยะสาธารณะตามพื้นที่ชุมชนอย่างเพียงพอ และขาดข้อบัญญัติตำบลในการบริหารจัดการขยะชุมชน โดยผู้วิจัยนำเอาข้อมูลเบื้องต้นมาเป็นโจทย์วิจัย ประกอบกับการวิจัยเอกสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจในกรอบแนวคิดอันนำมาเป็นเครื่องมือในการสร้างรูปแบบและพัฒนากลไกกฎหมายการบริหารจัดการขยะชุมชนที่เหมาะสม และการเก็บข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จาก 9 หมู่บ้าน จำนวน 100 คน เพื่อทราบปัญหาและความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะชุมชน ผลจากการวิจัยพบว่า

รูปแบบการบริหารจัดการขยะชุมชนที่เหมาะสม ได้แก่ 1) มาตรการลดการเกิดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่แหล่งกำเนิด เช่น การปลูกฝังจิตสำนึก โดยเริ่มจากเยาวชนในโรงเรียนในโครงการธนาคารขยะ การจัดการโครงการหรือกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพูที่ให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในโครงการคัดแยกขยะครัวเรือน สถานที่ราชการ และแหล่งท่องเที่ยว ตามหลัก 3Rs (Reduce, Reuse, Recycle) 2) การเพิ่มศักยภาพการจัดเก็บและขนส่งขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ได้แก่ 2.1) การจัดให้มีสถานที่หรือศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม (Cluster) โดยเกิดจากการตกลงรวมกลุ่มกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดกำแพงเพชร เนื่องจากจังหวัดกำแพงเพชรเป็นพื้นที่เหมาะสมสามารถจัดตั้งเป็นศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนของจังหวัดได้ อยู่ในลำดับที่ 15 2.2) การแปรรูปขยะมูลฝอยโดยการคัดแยกเพื่อผลิตเชื้อเพลิง (RDF) โดยเกิดจากการตกลงรวมกลุ่มกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดกำแพงเพชร เนื่องจากจังหวัดกำแพงเพชรเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการแปรรูปขยะมูลฝอยโดยการคัดแยกเพื่อผลิตเชื้อเพลิง (RDF) อยู่ในลำดับที่ 35

กลไกกฎหมายการบริหารจัดการขยะชุมชน ได้แก่ ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู เรื่อง การบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ... ซึ่งเกิดจากความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพูที่ต้องการให้มีกลไกกฎหมายในการบริหารจัดการขยะชุมชน และมีการเพิ่มเนื้อหาให้มีการนำเงินค่าปรับจากการฝ่าฝืนข้อบัญญัติฯ มาจัดตั้งเป็นกองทุนการบริหารจัดการขยะชุมชน

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชานิติศาสตร์ วิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

คำสำคัญ: กลไกกฎหมาย, การบริหารจัดการขยะ

Abstract

The purposes of this research were to study the problems and needs of people on community solid waste management and to create the model and develop legal system on community solid waste management in Phetchompoo Subdistrict Administrative Organization area, Kosamphi Nakhon district, Kamphaeng Phet province.

The field research to collect preliminary data found that the people were lack of consciousness and responsibility on community solid waste management, did not know the method of waste separate and disposal correctly in accordance with academic principles, needs participate with the project or activity on community solid waste management of Phetchompoo Subdistrict Administrative Organization, and lack of public rubbish bins in community area and sub-district act on community solid waste management. The preliminary data was research question with documentary research which understood the conceptual framework. It was used as create the model and develop legal system on community solid waste management. The samples of the study were 100 people from 9 villages to know the problems and needs of people on community solid waste management. The results found that the appropriately models for community solid waste management were: 1) measures to reduce the solid waste and hazardous waste at the source, such as consciousness inculcation to youth in school and the waste bank project, including the waste separate project or activity in household, government office, and tourist attraction according to 3 Rs (Reduce, Reuse, Recycle) of Phetchompoo Subdistrict Administrative Organization for participation of people, 2) increasing potential for storing and transporting solid waste and hazardous waste were: 2.1) set a place or cluster disposal center which was collective agreement of local administrative organizations in Kamphaeng Phet Province where was suitable area to establish as a hazardous waste collection center from community of the province being the 15th, and 2.2) Solid waste separate to Refuse Derived Fuel (RDF) Which was collective agreement of local administrative organizations in Kamphaeng Phet Province where was potential area for Refuse Derived Fuel (RDF) being the 35th.

The legal system on community solid waste management was draft waste and solid waste management act,... of Phetchompoo Subdistrict Administrative Organization according to need of people and add content of act violation fine to establish a community solid waste management fund.

Keywords: Legal System, Solid Waste Management

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 กล่าวว่า “เพื่อสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่ประชาชน โดยให้ความสำคัญในการเร่งรัดแก้ไขปัญหาการจัดการขยะเป็นอันดับแรก ส่งเสริม ให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ให้มากที่สุด” คำแถลงดังกล่าว ถือเป็นแนวนโยบายในการบริหารจัดการขยะของประเทศไทย และกำหนดให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559-2564) มีการบูรณาการแผนและแนวทางในการดำเนินงานร่วมกับจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สภาพพื้นที่และข้อมูลพื้นฐานองค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู อำเภอโกสุมพินคร จังหวัดกำแพงเพชร มีเนื้อที่ประมาณ 102.59 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 64,330 ไร่ ภูมิประเทศประกอบด้วยพื้นที่ภูเขา พื้นที่ลาดเชิงเขา สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ดอน หรือที่ราบสูงเป็นลูกคลื่นลอนตื้นลอนลึก ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีหมู่บ้านจำนวน 9 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านวังชมพู บ้านเกาะรากเสียด บ้านมอเสียด บ้านคลองแก้ว บ้านไหล่ประดา บ้านใหม่พัฒนา บ้านเกาะรากเสียดใน บ้านแสงตะวัน และบ้านวังเพชร ประชากรรวมทั้งสิ้น 5,285 คน [1] จากการลงพื้นที่วิจัยเพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น จากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เจ้าอาวาสวัด และผู้จัดการโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการขยะชุมชนภายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู และนำมาเป็นโจทย์วิจัย สรุปลักษณะอุปสรรค ได้แก่ ประชาชนยังขาดจิตสำนึก และความรับผิดชอบร่วมกันในการบริหารจัดการขยะชุมชน ไม่รู้วิธีการคัดแยกประเภทและการกำจัดขยะที่ถูกต้อง ตามหลักวิชาการ ต้องการมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพูในโครงการหรือกิจกรรมการบริหารจัดการขยะชุมชน ขาดถังขยะสาธารณะตามพื้นที่ชุมชนอย่างเพียงพอ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะชุมชน ภายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู อำเภอโกสุมพินคร จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการขยะชุมชน ภายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู อำเภอโกสุมพินคร จังหวัดกำแพงเพชร
3. เพื่อพัฒนากลไกกฎหมายการบริหารจัดการขยะชุมชน ภายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู อำเภอโกสุมพินคร จังหวัดกำแพงเพชร

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้วิธีการดำเนินงานวิจัยรูปแบบผสมผสาน ระหว่าง การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู อำเภอโกสุมพินคร จังหวัดกำแพงเพชร
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เจ้าอาวาสวัด ผู้จัดการโรงงานอุตสาหกรรม และประชาชนจำนวน 100 คน จาก 9 หมู่บ้าน

เครื่องมือการวิจัย

1. การค้นคว้าจากเอกสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจในกรอบแนวคิดอันนำมาเป็นเครื่องมือในการสร้างรูปแบบและพัฒนาทฤษฎีการบริหารจัดการขยะชุมชนที่เหมาะสม ประกอบด้วย นโยบาย แผนแม่บทที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะชุมชน ข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะชุมชน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะชุมชน

2. การสังเกต การเข้าไปสังเกตพฤติกรรมของประชากรและกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูลวิธีการบริหารจัดการขยะในสถานที่ต่างๆ เช่น ครัวเรือน โรงเรียน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล วัด โรงงานอุตสาหกรรม

3. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (Key information) ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น โดยใช้คำถามดังต่อไปนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึก 2) วิธีการและปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึก 3) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

4. การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เก็บข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยในแบบสอบถามจะมี 7 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชน ส่วนที่ 3 ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ส่วนที่ 5 พฤติกรรม ปัญหา ความต้องการ และรูปแบบการบริหารจัดการขยะชุมชน ส่วนที่ 6 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนที่ 7 ความต้องการจัดการขยะมูลฝอย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ โดย การสัมภาษณ์เชิงลึก คือ การเก็บข้อมูลเบื้องต้น จากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเป็นผู้ลงพื้นที่วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกประกอบการสังเกตด้วยตนเองจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งประกอบด้วย ผู้นำชุมชน, ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล, ผู้บริหารโรงเรียน, ผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล, เจ้าอาวาสวัด และผู้จัดการโรงงานอุตสาหกรรม โดยใช้คำถามปลายเปิด เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารจัดการขยะชุมชนภายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู อำเภอโกสัมพีนคร จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนการวิจัยเอกสาร คือ การศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะชุมชน ได้แก่ การศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะชุมชน นโยบาย แผนแม่บทที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะชุมชน ข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะชุมชน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในกรอบแนวคิดอันนำมาเป็นเครื่องมือในการสร้างรูปแบบและพัฒนาทฤษฎีการบริหารจัดการขยะชุมชนที่เหมาะสมกับเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู อำเภอโกสัมพีนคร จังหวัดกำแพงเพชร

2. การวิจัยเชิงปริมาณ โดย การเก็บข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยและทีมนักศึกษานิเทศศาสตร์เป็นผู้ลงพื้นที่วิจัยใช้แบบสอบถาม โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มจาก 9 หมู่บ้าน จำนวน 100 คน ประกอบด้วย บ้านวังชมพู, บ้านเกาะรากเสียด, บ้านมอเสียด, บ้านคลองแก้ว, บ้านไหล่ประดา, บ้านใหม่พัฒนา, บ้านเกาะรากเสียดโน, บ้านแสงตะวัน และบ้านวังเพชร เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะชุมชนภายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู อำเภอโกสัมพีนคร จังหวัดกำแพงเพชร

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จะใช้วิธีการอธิบายในลักษณะพรรณนา
2. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จะใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วยวิธีคำนวณหาค่าเฉลี่ย ประกอบวิธีการอธิบายในลักษณะพรรณนา

สรุปผล

1. ปัญหาและความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะชุมชนภายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู อำเภอโกสุมพินคร จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ปัญหาของประชาชน ยังขาดการณรงค์ในการบริหารจัดการขยะชุมชน ขาดองค์ความรู้ในการบริหารจัดการขยะชุมชนตามหลักวิชาการ ขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะชุมชน ขาดถึงขยะสาธารณะที่เพียงพอต่อปริมาณขยะในปัจจุบัน ขาดข้อบัญญัติตำบล ซึ่งเป็นกลไกในการบริหารจัดการขยะชุมชน ความต้องการของประชาชนให้เผยแพร่องค์ความรู้ในเรื่องของการคัดแยกขยะครัวเรือนและกำจัดสิ่งปฏิกูลตามหลักวิชาการอย่างทั่วถึง เพิ่มมาตรการเข้มงวดสำหรับผู้สร้างปัญหามลพิษทางขยะแก่ชุมชน และต้องการมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมการบริหารจัดการขยะของชุมชน

2. รูปแบบการบริหารจัดการขยะชุมชนภายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู อำเภอโกสุมพินคร จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนที่สามารถนำไปประยุกต์ ได้แก่ หลักการ 3Rs (Reduce, Reuse, Recycle) การกำจัดขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวม (Cluster) การนำขยะมูลฝอยมาแปรรูปเป็นพลังงาน (RDF) การผลักดันให้มีศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายชุมชนของจังหวัด การปรับปรุงกฎหมาย ออกกฎระเบียบ การสร้างความรู้ ความเข้าใจ สร้างจิตสำนึก สร้างวินัยในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน การสนับสนุนให้มีการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่บ้านเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ สถานบริการต่างๆ ทั้งในชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยว

3. กลไกกฎหมายการบริหารจัดการขยะชุมชนภายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู อำเภอโกสุมพินคร จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ประชาชนเห็นด้วยที่องค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู จะออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารจัดการขยะ กำหนดบทลงโทษเป็นค่าปรับในกรณีฝ่าฝืน และนำเงินค่าปรับที่มาจัดตั้งเป็นกองทุนการบริหารจัดการขยะชุมชน นำเสนอร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู เรื่อง การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ...

อภิปราย

การวิจัยการพัฒนากลไกกฎหมายการบริหารจัดการขยะชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบล เพชรชมพู อำเภอโกสุมพินคร จังหวัดกำแพงเพชร ได้รูปแบบการบริหารจัดการขยะชุมชนที่สามารถนำไปประยุกต์ ได้แก่ หลักการ 3Rs (Reduce, Reuse, Recycle) การกำจัดขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวม (Cluster) การนำขยะมูลฝอยมาแปรรูปเป็นพลังงาน (RDF) การผลักดันให้มีศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายชุมชนของจังหวัด และร่างข้อบัญญัติตำบลเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะชุมชนที่เหมาะสมกับเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู อำเภอโกสุมพินคร จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งมีการเพิ่มเนื้อหาให้มีการนำเงินค่าปรับจากการฝ่าฝืนข้อบัญญัติฯ มาจัดตั้งเป็นกองทุนการบริหารจัดการขยะชุมชน จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้เห็นว่าการบริหารจัดการขยะของชุมชน โดยเฉพาะองค์ประกอบรองส่วนท้องถิ่นแต่ละพื้นที่มีลักษณะเฉพาะและสภาพปัญหาที่แตกต่างกัน ดังงานวิจัยที่

เกี่ยวข้องกับส่วนใหญ่ที่นำเสนอในรูปแบบของนโยบายและแผนดำเนินการเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปฏิบัติ เช่น ของ วิชัย โสสุวรรณณจินดา (2558) [2] ศึกษาเรื่องมาตรการทางกฎหมายในการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย ที่เสนอให้รัฐบาลปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการขยะเป็นฉบับเดียวกันและจัดไว้เป็นหมวดหมู่ในลักษณะที่เป็นประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม หรือของ ปรีชา สามารถ (2560) [3] ซึ่งศึกษาเรื่องแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ ที่เสนอให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์เร่งรัดเรื่องการค้าแยกขยะและแนวทางการจัดกิจกรรมที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในแผนโครงการและกิจกรรมในลักษณะเครือข่าย หรือของ วิทยา ทักสินไพบูลย์ (2560) [4] ซึ่งศึกษาเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร ที่เสนอกลยุทธ์ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปฏิบัติ เช่น การพัฒนาจัดทำแผนจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปลูกฝังและสร้างจิตสำนึก การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการจัดการขยะ หรือของ พระบุญธรรม ชุมเย็น, สุนทรี จินธรรม และ ปิณณ์รภัส ถกลภักดี (2561) [5] ซึ่งศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของวัด จังหวัดปทุมธานี ที่เสนอรูปแบบศูนย์เรียนรู้ การจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของวัด จังหวัดปทุมธานี และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

แต่เมื่อพิจารณาในมิติของทางนิติศาสตร์ ซึ่งตั้งอยู่บนหลักการของอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่โดยตรงตามกฎหมายในเรื่องการบริหารจัดการขยะชุมชน โดยสามารถออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะชุมชนได้ โดยรับฟังความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค และความ ต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู และนำมาจัดทำเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นอันเป็นกลไกทางกฎหมายในการบริหารจัดการขยะชุมชนที่เหมาะสมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปประยุกต์ใช้ องค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู ควรจัดกิจกรรมรณรงค์ในการบริหารจัดการขยะชุมชน เช่น โครงการหรือกิจกรรมการค้าแยกขยะ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ สร้างจิตสำนึก สร้างวินัย ในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย เริ่มต้นจากในโรงเรียนรวมถึงนอกโรงเรียน เป็นต้น การสร้างองค์ความรู้ในการบริหารจัดการขยะชุมชนตามหลักวิชาการ เช่น สนับสนุนการนำหลักการ 3Rs (Reduce, Reuse, Recycle) มาใช้กับครัวเรือน โรงเรียน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ วัด โรงงานอุตสาหกรรม ส่วนราชการอื่น สถานประกอบการเอกชน และแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น การสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะชุมชน เช่น การแก้ไขปัญหาขยะของชุมชน การวางแผนงาน/โครงการในการแก้ปัญหาขยะในชุมชน การกำหนดนโยบาย/มาตรการเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดในชุมชน การได้รับผลประโยชน์ จากการแก้ปัญหาจัดการขยะของชุมชน การประเมินผลการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาขยะของชุมชน ในด้านนโยบายองค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู ควรจัดหาถุงใส่ขยะมูลฝอยแยกตามประเภทให้ทุกครัวเรือน ควรจัดถังขยะแยกตามประเภทตั้งในที่สาธารณะในเขตพื้นที่ ควรเพิ่มจำนวนรถเก็บขยะ และเพิ่มรอบเวลาในการให้บริการรถเก็บขยะ ควรเพิ่มมาตรการเข้มงวดสำหรับผู้สร้างปัญหามลพิษทางขยะแก่ชุมชน ควรจัดให้มีสถานที่หรือศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม (Cluster) การแปรรูปขยะมูลฝอยโดยการคัดแยกเพื่อผลิตเชื้อเพลิง (RDF)

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป ในประเด็นการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะชุมชนแบบบูรณาการ การบริหารจัดการขยะชุมชนอย่างยั่งยืน ศักยภาพและความเป็นไปได้ในการพัฒนาระบบบริหาร

จัดการขยะแบบรวม (Cluster) หรือการการคัดแยกเพื่อผลิตเชื้อเพลิง (RDF) เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู มีฟาร์มเลี้ยงสุกรที่มีการแปรรูปมูลมาเป็นก๊าซชีวภาพ กากมูลสุกรใช้ทำปุ๋ย

เอกสารอ้างอิง

- [1] องค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู, สภาพและข้อมูลพื้นฐาน [Online], http://www.phetchompoo.go.th/data.php?content_id=2, (May 2018)
- [2] ปรีชา สามารถ. (2560). แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครสวรรค์.
- [3] วิชัย โถสุวรรณณจินดา (2558). มาตรการทางกฎหมายในการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย. การศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อมสำหรับผู้บริหารระดับสูง รุ่นที่ 2 พ.ศ. 2558
- [4] วิทยา ทศนไพบูลย์ (2560). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกำแพงเพชร. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ปีที่ 7 ฉบับที่ 13 กรกฎาคม-ธันวาคม 2560. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- [5] พระบุญธรรม ชุมเย็น, สุนทรี่ จินธรรม และ ปันณรัศ ฤกษ์ภักดี (2561). รูปแบบการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของวัด จังหวัดปทุมธานี. วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.